

Sygn. akt **III AUa 1410/20**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 maja 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marta Sawińska

Protokolant: Emilia Wielgus

po rozpoznaniu w dniu 25 maja 2022 r. w P. na posiedzeniu niejawnym

sprawy **J. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o wysokość emerytury górniczej

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 9 listopada 2020 r. sygn. akt III U 814/19

1. oddała apelację,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. na rzecz J. K. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej.

Marta Sawińska

--	--	--

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 czerwca 2019r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. przyznał J. K. prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy o emeryturach i rentach. Ustalając wysokość emerytury organ rentowy przeliczył okres pracy górniczej odwołującego 373 miesiące przelicznikiem 1,2.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył J. K. podnosząc, że w okresie od 1 września 1995r. do 15 maja 2019r. wykonywał niezmiennie pracę zgodnie z art. 50d ustawy o emeryturach i rentach, w przodku, wymienioną w załączniku nr 3 pkt. III Rozporządzenia, w związku z czym wniósł o przeliczenie pracy górniczej zamiast przelicznikiem 1,2 według przelicznikiem 1,8. Podał, że w spornym okresie był zatrudniony w Oddziale Remontów Elektrycznych RE oraz w Oddziałach Elektrycznych nr na odkrywce (LE-1, KLE) jako samodzielny elektromonter i rzemieślnik bezpośrednio na odkrywce w przodku.

Wyrokiem z 9 listopada 2020 r. sygn. akt III U 814/19 Sąd Okręgowy w Koninie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy J. K. prawo do obliczenia wysokości emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8 do okresów pracy od 1 października 2013 r. do 15 maja 2019 r. zgodnie z ewidencją dniówek

półtorakrotnych – pkt I, w pozostałym zakresie odwołanie oddalił – pkt II oraz koszty zastępstwa procesowego wzajemnie zniósł – pkt III wyroku.

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

J. K., urodzony w dniu (...), został zatrudniony w Kopalni (...) w K. od 1 września 1986 r. na stanowisku konserwatora tras w Oddziale PG-1. Od dnia 1 października 1986 r. objął posadę elektromontera w oddziale PE-2 (oddziale elektrycznym elektrowni (...)) i pełnił tam funkcje elektromontera brygady remontowej urządzeń elektrycznych na przenośnikach nadkładowych.

Dnia 9 maja 1988 r. J. K. złożył wniosek o przeszeregowanie, w związku z czym od dnia 1 maja 1988 r. powierzono mu stanowisko elektromontera obsługi i konserwacji urządzeń elektrycznych na przenośnikach taśmowych w tym samym oddziale.

Dnia 8 maja 1989 r. J. K. złożył kolejny wniosek o przeszeregowanie. Uwzględniając wniosek przyznano mu funkcje samodzielnego elektromontera. W dniu 26 marca 1990r. miało miejsce powołanie odwołującego do służby wojskowej, które zostało anulowane.

Dnia 14 maja 1991 r. J. K. wniósł o przeszeregowanie go ze stanowiska samodzielnego elektromontera. Jednocześnie dnia 28 października 1991 r. złożył wniosek o nadanie stopnia górniczego – tj. górnika III stopnia. We wniosku wskazano, że w chwili jego składania J. K. pełnił funkcję samodzielnego elektromontera w brygadzie remontowej urządzeń elektrycznych na przenośnikach węglowych, jednocześnie podkreślając, że podlegające mu przenośniki załadowni i sortowni węgla odznaczały się bardzo dobrym stanem technicznym.

Od dnia 1 września 1995 r. J. K. zajmował stanowisko samodzielnego elektromontera w Oddziale 002/RE (oddział remontów elektrycznych).

Zgodnie z kartą obiegową (...), od 14 lutego 2005 r. do 14 marca 2005 r. J. K. pełnił funkcje brygadzysty. Następnie w dalszym ciągu zajmował stanowisko samodzielnego elektromontera.

Od 1 sierpnia 2009 r. do 7 listopada 2011 r. J. K. objął stanowisko rzemieślnika wykonującego prace elektryczne w przodku w oddziale RE.

Od dnia 1 października 2013 r. J. K. powierzono stanowisko rzemieślnika wykonującego prace elektryczne w przodku w oddziale LE1 (oddział urządzeń elektrycznych L.) i na tym stanowisku był zatrudniony do 15 maja 2019r.

Dnia 14 lutego 2018 r. (...) Sp. z o.o. wystawiła J. K. świadectwo wykonywania pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą potwierdzające, iż odwołujący od 1 września 1986 r., jest zatrudniony w ww. spółce (z czego wcześniej w (...) S.A. oraz (...) Serwis sp. z o.o.). W tym czasie zdaniem pracodawcy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą określoną w art. 50C ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017. Poz. 1383 na stanowiskach wg rozporządzenia (...) z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty):

- od **1 września 1986 r. do 30 września 1986 r.** – na stanowisku konserwatora tras przenośnikowych na odkrywce zgodnie z załącznikiem nr 2 pkt 8 ww. rozporządzenia,

- od **1 października 1986 r. do 31 sierpnia 1995 r.** – na stanowisku elektromontera maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce oraz jako elektromonter zatrudniony w stałej grupie remontowej na odkrywce zgodnie z załącznikiem nr 2 pkt 4 ww. rozporządzenia,

- od **1 września 1995 r. do 14 lutego 2018 r.** jako rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujący prace górnicze, mechaniczne,

elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń – zgodnie z załącznikiem nr 3 III pkt 7 ww. rozporządzenia.

J. K. nie miał weryfikowanej pracy górniczej ani dniówek z przelicznikiem półtorakrotnym przez komisję weryfikacyjną.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 30 lipca 2018 r. znak: (...) odmówił J. K. prawa do emerytury górniczej podnosząc, że nie została spełniona przesłanka konieczna do przyznania mu prawa do górniczej emerytury na podstawie art. 50a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wskazał, że J. K. nie udokumentował wymaganych 25 lat pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 ww. ustawy emerytalnej.

J. K. wniósł odwołanie od tej decyzji i wyrokiem z dnia 19 lutego 2019r. Sąd Okręgowy w Koninie w sprawie III U 668/18 zmienił powyższą decyzję i przyznał odwołującemu prawo do emerytury górniczej od daty nabycie uprawnień tj. od 4 marca 2018r.

Sąd Okręgowy uznał w tej sprawie, że w okresie od 1 września 1995 r. do nadal odwołujący zajmował stanowiska samodzielnego elektryka na odkrywce oraz rzemieślnika wykonującego prace elektryczne w przodku w Oddziale RE (remontów elektrycznych). Praca na tych stanowiskach związana była bezpośrednio z remontami na maszynach podstawowych (koparka, zwałowarka) układu (...) na terenie odkrywek kopalni, naprawach i remontach urządzeń elektrycznych w ruchu zakładu górniczego. Były to remonty planowe (przy wyłączonych maszynach, które nie urabiały i w ciągu roku mogło być takich remontów 9, sporadycznie były to naprawy awaryjne). Prowadzone były przez Oddział np. prace konserwacyjne, przeglądy okresowe, serwis, naprawa urządzeń elektrycznych w ruchu zakładu górniczego.

Natomiast zakres obowiązków rzemieślnika wykonującego prace elektryczne w przodku (na odkrywce, na maszynach układu (...) oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie) obejmuje całą sieć elektroenergetyczną przydzielonych obiektów, łącznie z zasilającymi kablami, przewodami oponowymi itp. Podczas eksploatacji mogą wystąpić zagrożenia porażenia prądem, mechaniczne, górnicze i związane z pracą na wysokości. Do obowiązków rzemieślnika wykonującego prace elektryczne w przodku należy w szczególności utrzymywanie w należyłym stanie technicznym wszystkich urządzeń elektrycznych zabudowanych na przydzielonych obiektach, dokonywanie czynności eksploatacyjnych w terminie i zakresie określonym w „Ramowym harmonogramie pomiarów i prób, oględzin, przeglądów, konserwacji, remontów oraz badań stanu technicznego urządzeń elektroenergetycznych” oraz zgodnie z obowiązującymi instrukcjami i przepisami w ruchu zakładu górniczego, obserwowanie wskazań aparatury kontrolno-pomiarowej i dokonywanie na tej podstawie oceny właściwej eksploatacji urządzeń elektrycznych, zgłaszanie zapotrzebowania na części zamienne do zapewnienia ciągłości pracy urządzeń na zmianie, dbanie, aby pomieszczenia ruchu elektrycznego były zamknięte i dostępne tylko dla upoważnionych pracowników, utrzymywanie należytej czystości pomieszczeń ruchu elektrycznego, zatrzymywanie ruchu urządzeń w przypadku stwierdzenia, że ich dalsza praca grozi niebezpieczeństwem dla ludzi lub uszkodzeniem tych urządzeń, uczestniczenie w okresowych komisyjnych kontrolach stanu technicznego urządzeń koparki (zwałowarki), potwierdzonych wpisem do Książki Kontroli Stanu Technicznego, współpraca z pracownikami obsługi górniczej oraz innych branż przy usuwaniu usterek i awarii w pracy koparek.

Sąd Okręgowy ustalił zatem, że odwołujący w okresie od 1 października 1986r. do 31 sierpnia 1995r. zatrudniony był jako samodzielny elektryk w Oddziale PE-2 w stałej grupie remontowej przy obsłudze urządzeń elektrycznych na przenośnikach taśmowych tj. że w tym czasie wykonywał pracę wymienioną w Załączniku 2 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w pkt. 4. Natomiast w okresie od 1 września 1995r. do 30 września 2013r. wykonywał pracę na stanowisku elektryka maszyn i urządzeń górniczych na odkrywce oraz elektryka zatrudnionego w stałej grupie remontowej na odkrywce wymienionej w Załączniku 2 pkt. 4. Odwołujący wykonywał bowiem w tym czasie remonty planowe na maszynach wyłączonych z ruchu (ze względów technologicznych odsuwanych jedynie od skarpy), zdarzały się wprawdzie naprawy awaryjne, w których odwołujący uczestniczył, ale nie można przyjąć na podstawie dokonanych ustaleń, że były one wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w jakimkolwiek okresie, tylko i wyłącznie w przodku.

Sąd Okręgowy ustalił także, że od 1 października 2013r. odwołujący był zatrudniony Oddział (...)1 i był to oddział utrzymania ruchu.

Wyrok ten się uprawomocnił 2 kwietnia 2019r. i decyzją z dnia 16 kwietnia 2019r. pozwany wykonując powyższy wyrok przyznał odwołującemu prawo do emerytury górniczej od 4 marca 2018r. Ustalając wysokość świadczenia organ rentowy okres 363 miesięcy pracy górniczej odwołującego przeliczył przelicznikiem 1,2. Wypłata emerytury została zawieszona z uwagi na kontynuowanie przez odwołującego zatrudnienia.

W dniu 15 maja 2019r. J. K. złożył wniosek o przeliczenie emerytury w związku z rozwiązaniem stosunku pracy przez doliczenie stażu pracy i przeliczenie podstawy wymiaru według najkorzystniejszego wariantu.

Do wniosku dołączył świadectwo pracy potwierdzające rozwiązanie stosunku pracy w dniu 15 maja 2019r. i zaświadczenie z dnia 15 maja 2019r., z którego wynika, że odwołujący od chwili wystawienia świadectwa pracy górniczej od 14 lutego 2018r. do 15 maja 2019r. wykonywał pracę jako rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwalówarkach, wykonujący prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń – zgodnie z załącznikiem nr 3 III pkt 7 ww. rozporządzenia.

Z załączonej do powyższego wniosku karty ewidencyjnej pracownika (wykazu dniówek) wynika, że odwołujący w 2018r. przepracował 171 dniówek, a w 2019r. (do maja) 67 dniówek.

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 czerwca 2019r. pozwany ponownie ustalił wysokość emerytury odwołującego i wznowił wypłatę świadczenia od 1 maja 2019r. Ustalając wysokość świadczenia odwołującego pozwany 373 miesiące pracy górniczej przeliczył przelicznikiem 1,2. W załączniku do tej decyzji wyjaśnił, że nie uznał jako pracy górniczej półtorakrotnej od 15 lutego 2018r. do 15 maja 2019r. do której ma zastosowanie przelicznik 1,8, gdyż zakład pracy nie przedłożył wyjaśnień dotyczących wykonywanych czynności na stanowisku rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwalówarkach, wykonującego prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń.

W odwołaniu odwołujący domaga się uznania, że w okresie od **1 września 1995r.** do **15 maja 2019r.** wykonywał pracę górniczą przodkową, do której winien być zastosowany przelicznik 1,8.

W tym okresie odwołujący od **1 września 1995r.** do **30 września 2013r.** zatrudniony był w Oddziale RE tj. w Wydziale Remontów Elektrycznych na stanowisku samodzielnego elektromontera. Oddział ten zajmował się typowo tylko remontami koparek i zwalówek na wszystkich odkrywkach. Do zadań pracownika przy remontach należały:

- przeglądy i remonty stacji rozdzielczych zabudowanych na maszynach podstawowych (koparka, zwalówka),
- wymiany okresowe silników elektrycznych napędów taśm, pojazdów koparki, zwalówki, obrotu maszyn,
- naprawy, wymiana przewodów oponowych, średniego i niskiego napięcia na maszynach podstawowych, jak również na trasach ich zasilania,
- prowadzenie prac konserwacyjnych urządzeń elektrycznych w ruchu zakładu górniczego podczas pracy maszyny (ogłędziny w czasie pracy),
- okresowych przeglądach, serwisie,
- utrzymywanie sprawności elektrycznej obiektów ruchu zakładu górniczego.

Prace te były wykonywane na maszynach, które były odsunięte na niedaleką odległość od skarpy na specjalnie przygotowanym placu, wyłączonych z urabiania. Odwołujący wykonywał prace przy remontach planowych (bardzo

sporadycznie 3-krotnie odwołujący uczestniczył w usuwaniu awarii koparek) na wszystkich odkrywkach i wszystkich maszynach w grupie remontowej. Remont maszyny trwał od 30 do 40 dni roboczych, remonty kapitalne trwały do 60 dni roboczych.

Od 1 października 2013r. odwołujący został przeniesiony do Oddziału LE 1 na Odkrywce L., następnie do połączonych oddziałów elektrycznych pierwszych Odkrywki D., T.. Oddziały te były oddziałami utrzymania ruchu, utrzymania urządzeń elektroenergetycznych. Odwołujący w tym czasie zajmował się na odkrywkach D. i T. m.in. koparkami SChRS 900, SRS 1200, RS 560/2. Przełożeni na bieżąco kierowali pracowników do usuwania awarii. Odwołujący wykonując prace awaryjne pracował na jedną zmianę i pracował przeważnie przy awariach koparek nadkładowych i węglowych. Pracował w tym charakterze do końca zatrudnienia.

Według wykazu dniówek (załącznika karty ewidencyjnej pracownika) pracodawca uznawał pracę odwołującego za pracę górniczą przodkową i wykazał dniówki przodkowe:

- za rok 1995 - 49 - za rok 2007 - 203
- za rok 1996 - 109 - za rok 2008 - 198
- za rok 1997 - 56 - za rok 2009 - 223
- za rok 1998 - 128, - za rok 2010 - 214
- za rok 1999 - 125 - za rok 2011 - 240
- za rok 2000 - 23 - za rok 2012 - 245
- za rok 2001 - 93 - za rok 2013 - 249 (od 1.10.2013r. - 61)
- za rok 2002 - 86 - za rok 2014 - 233
- za rok 2003 - 110 - za rok 2015 - 249
- za rok 2004 - 166 - za rok 2016 - 232
- za rok 2005 - 229 - za rok 2017 - 232
- za rok 2006 - 171 - za rok 2018 - 171
- za rok 2019 - 67

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji wydał zaskarżony wyrok, w którym zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy J. K. prawo do obliczenia wysokości emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8 do okresów pracy od 1 października 2013 r. do 15 maja 2019 r. zgodnie z ewidencją dniówek półtorakrotnych - pkt I, w pozostałym zakresie odwołanie oddalił - pkt II oraz koszty zastępstwa procesowego wzajemnie zniósł - pkt III wyroku.

Na wstępie rozważań prawnych Sąd Okręgowy podkreślił, że w przedmiotowej sprawie organ rentowy przy wyliczeniu wysokości emerytury wnioskodawcy: za sporny okres 1 września 1995r. do 15 maja 2019r. zastosował - na podstawie art. 51 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przelicznik 1,2, a odwołujący domagał się przeliczenia ww. okresu według przelicznika 1,8 zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt. 2 ustawy.

Przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 50a lub 50e, stosuje się stosownie do treści art. 51 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;
- 3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Z powyższego wynika, że przy ustalaniu wysokości emerytury górniczej przelicznik 1,8 za każdy rok pracy stosuje się wyłącznie do pracy, o której mowa w art. 50d ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Pracami, do których stosuje się przelicznik 1,8, zgodnie z art. 50d ust. 1 Ustawy są okresy pracy w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębinieniu szybów i robotach szybowych.

Sąd I instancji zaznaczył, że należy przy tym mieć na względzie, że praca „na odkrywce” w kopalniach węgla brunatnego jest odpowiednikiem pracy „w przodkach” pod ziemią i polega na zatrudnieniu przy pracach bezpośrednio łączących się z procesami związanymi z wydobywaniem kopaliny, pozyskiwaniu złóż węgla brunatnego.

Wykaz stanowisk pracy wykonywanej w przodkach uwzględnianej w wymiarze półtorakrotnym, powinno ustalić rozporządzenie wydane na podstawie delegacji ustawowej z art. 50d ust. 3 ustawy emerytalnej. Ponieważ rozporządzenie takie nie zostało wydane, obowiązuje nadal (z mocy art. 194 wskazanej ustawy) wykaz stanowisk zawarty w załączniku nr 2 i 3 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. z 1995 r. Nr 2, poz. 8), wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 5 ust. 5 i art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (tekst jedn.: Dz. U. z 1995 r. Nr 30, poz. 154).

Sąd Okręgowy podał, że należy mieć przy tym na względzie utrwalone orzecznictwo, że przepisy normujące nabywanie prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle, a dla oceny charakteru pracy górniczej nie mogą mieć decydującego znaczenia ani zakładowe wykazy stanowisk, ani protokoły komisji weryfikacyjnej kwalifikujące określone zatrudnienie jako pracę górniczą. Zatem zastosowanie przelicznika 1,8 do pracy odwołującego na stanowiskach wymienionych w załączniku nr 3 do rozporządzenia wymaga, by praca ta odpowiadała treści art. 50d ust. 1 pkt. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Następnie Sąd Okręgowy podkreślił, że odwołujący niewątpliwie przedłożył świadectwo wykonywania pracy górniczej za sporny okres od **1 września 1995r. do 15 maja 2019r.**, w którym zakwalifikowano jego pracę jako pracę wymienioną w art. 50c pkt. 4 Ustawy emerytalnej w Załączniku nr 3/III pkt. 7 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. Przedłożył także wykazy dniówek, prowadzonych przez pracodawcę przez ww. lata na bieżąco i bez udziału Komisji Weryfikacyjnej.

Sąd I instancji zwrócił uwagę, że samo stwierdzenie przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy górniczej, że odwołujący zajmował stanowisko wymienione w załączniku nr 3 do rozporządzenia dział III pkt 7 tj. jako rzemieślnik zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujący prace elektryczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i

urządzeń nie jest jeszcze równoznaczne z wykonywaniem przez niego pracy, o której mowa w art. 50d ust. 1 pkt. 1 ustawy.

Stosowane nazewnictwo zajmowanego stanowiska przy niezmiennych obowiązkach w całym spornym okresie, potwierdza odwołujący oraz świadkowie. Wyniki postępowania dowodowego wskazują, że w spornym okresie odwołujący wykonywał pracę - elektromontera w Oddziale RE remontów a od 1 października 2013r. w Oddziałach elektrycznych na Odkrywce L., D. T. przy bieżącym utrzymaniu koparek, usuwaniu awarii bezpośrednio w przodku.

Jak wskazano wyżej wykaz stanowisk pracy, określony pomocniczo w załączniku nr 3 do rozporządzenia odnosi się zatem wyłącznie do wykonywanych zadań górnika, jeżeli spełniają one kryterium miejsca wykonywania pracy i jej charakteru określonego w przepisie art. 50d ust. 1 pkt. 1 ustawy.

W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie potwierdziło, że odwołujący w okresie od 1 września 1995r. do 30 września 2013r. pracował na odkrywce w charakterze elektromontera w brygadzie remontowej, gdzie zajmował się przede wszystkim głównymi i kapitalnymi remontami koparek nadkładowych i węglowych. Remont jednej maszyny trwał 30-40 dni roboczych, a kapitalny 60 dni. Zarówno odwołujący jak i przesłuchani w sprawie niniejszej świadkowie przyznali, że na czas remontu głównego koparki były odsuwane na niewielką odległość od miejsca wydobywania kopaliny, zatem te naprawy nie odbywały się w przodku w znaczeniu art. 50d ust. 1 pkt. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W ocenie Sądu I instancji nie była to zatem praca świadczona „bezpośrednio” w przodku, ale w jego pobliżu, a dokonywane czynności nie polegały na obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu koparek i zwalowarek w trakcie urabiania. Nie doszło zatem tym bardziej do ziszczenia się kryterium „stałości” i „pełności” wymiaru czasu pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego tak scharakteryzowane prace, nie były pracami przodkowymi w rozumieniu art. 50d ustawy o emeryturach i rentach z FUS prace mechaniczne wykonywane przez skarżącego w czasie planowanego remontu koparki poza miejscem urabiania kopaliny. Remonty główne koparek odbywały się w bezpiecznej odległości od zagrożonego rejonu pracy górniczej z udziałem podstawowych maszyn urabiających i transportujących urobek. Takie prace dominowały w stałych obowiązkach odwołującego. Wynikało to stąd, że każdego roku na odkrywce trwał w sposób ciągły remont generalny jakiejś koparki, a remonty bieżące koparek się zdarzały i były szybciej usuwane (od kilku dni do miesiąca).

Sąd Okręgowy podkreślił nadto, że charakter pracy odwołującego zmienił się od 1 października 2013r. Stosowane nazewnictwo zajmowanego stanowiska, ustalone obowiązki w tym okresie, potwierdził odwołujący oraz świadkowie i były one zgodne z załączoną dokumentacją pracowniczą. Wynika z tych dowodów, że odwołujący w tym okresie tj. od 1 października 2013r. do 15 maja 2019r. zatrudniony był jako elektromonter, samodzielny elektromonter w Oddziale LE-1 tj. w oddziale utrzymania ruchu Odkrywek L., D., T. przy bieżącej konserwacji maszyn podstawowych - koparek nadkładowych i węglowych. Odwołujący bowiem w tym okresie, będąc zatrudnionym na stanowisku elektromontera wykonywał pracę przy obsłudze i konserwacji tych maszyn o której mowa w art. 50d powołanej powyżej ustawy - w ilości dniówek wykazanej w przedłożonych kartach ewidencyjnych (wykazach dniówek) od 1 października 2013r. do 15 maja 2019r.

W ocenie Sądu Okręgowego, wykazane przez pracodawcę odwołującego dniówki za sporny okres powinny zostać uwzględnione przy ustalaniu wysokości emerytury wnioskodawcy z zastosowaniem przelicznika 1,8 i wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

Co do żądania przeliczenia przelicznikiem 1,8 okresów pracy górniczej od 1 września 1995r. do 30 września 2013r. to Sąd I instancji uznał je za nieuzasadnione z przyczyn podanych powyżej i odwołanie w tym zakresie oddalił (punkt II).

Mając na względzie fakt, że odwołanie częściowo okazało się uzasadnione Sąd Okręgowy kierując się zasadą słuszności i mając na względzie że strony w zbliżonym stopniu wygrały lub przegrały sprawę, a jednocześnie w takim stosunku

poniosły koszty, powinna być zastosowana zasada wzajemnego zniesienia kosztów. Nie jest przy tym wymagane, by ów stosunek poniesionych kosztów w sposób absolutny się równoważył (punkt III wyroku).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł organ rentowy zaskarżając go w części zmieniającej zaskarżoną decyzję w ten sposób, że Sąd Okręgowy przyznał odwołującemu prawo do obliczenia wysokości emerytury z zastosowaniem przelicznika 1,8 do okresów pracy górniczej od dnia 1 października 2013 r. do dnia 15 maja 2019 r. zgodnie z ewidencją dniówek półtorakrotnych (pkt I wyroku) oraz w części dotyczącej zniesienia kosztów zastępstwa procesowego w całości (pkt III wyroku).

Powyższemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisu postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i błędne ustalenie na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, że J. K. w okresie od dnia 1 października 2013 r. do dnia 15 maja 2019 r. wykonywał pracę górniczą przodkową, o której mowa w art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 53), co miało wpływ na wynik postępowania poprzez przyznanie odwołującemu prawa do obliczenia wysokości emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8 do ww. okresu pracy górniczej, pomimo, że ustalony przez Sąd charakter czynności wykonywanych przez odwołującego w tych okresach nie odpowiada definicji pracy górniczej, o której mowa w art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 51 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ich zastosowanie w niniejszej sprawie i przyznanie odwołującemu prawa do obliczenia wysokości emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8 do okresu pracy górniczej od dnia od dnia 1 października 2013 r. do dnia 15 maja 2019 r. według ewidencji dniówek półtorakrotnych.

Organ rentowy zarzucił, że Sąd I instancji niezgodnie z rzeczywistym stanem rzeczy ustalił, że

1. odwołujący w okresie od dnia 1 października 2013 r. do dnia 15 maja 2019 r. wykonywał pracę górniczą przodkową, o której mowa w art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
2. odwołujący w okresie od dnia 1 października 2013 r. do dnia 15 maja 2019 r. był zatrudniony przy obsłudze maszyn podstawowych.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania w całości i zasądzenie od odwołującego na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję,
2. zasądzenie od odwołującego na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne.

W odpowiedzi na apelację odwołujący wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów procesu w tym kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego organu rentowego okazała się bezzasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, które tutejszy Sąd w pełni podziela i przyjmuje za własne bez potrzeby ponownego ich przytaczania. W świetle powyższego zarzuty apelacji nie mogły prowadzić do zmiany wyroku.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy przy wyliczeniu wysokości emerytury wnioskodawcy za sporny okres 1 września 1995r. do 15 maja 2019r. zastosował - na podstawie art. 51 ust. 1 pkt. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przelicznik 1,2, a odwołujący domagał się przeliczenia ww. okresu według przelicznika 1,8 zgodnie z art. 51 ust. 1 pkt. 2 ustawy.

Organ rentowy zaskarżył wyrok Sądu I instancji w części (co do pkt I i III wyroku) zatem należało skontrolować czy Sąd Okręgowy słusznie ustalił, że odwołującemu przysługuje prawo do ustalenia wysokości emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8 do okresów pracy górniczej od dnia 1 października 2013 r. do 15 maja 2019 r. zgodnie z ewidencją dniówek półtorakrotnych.

Sąd Apelacyjny przypomina, że przy ustalaniu wysokości emerytury górniczej, stosownie do art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2018, poz. 1270 ze zm.), stosuje się następujące przeliczniki:

- 1) 1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;
- 3) 1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Stosownie z kolei do art. 50d ust. 1 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

- 1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;
- 2) w drużynach ratowniczych.

Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo stanowiska pracy, na których zatrudnienie zalicza się w myśl ust. 1 i 2 w wymiarze półtorakrotnym (ust. 3).

W tym zakresie aktem prawnym nadal obowiązującym jest rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz. U. 1995, nr 2 poz. 8 – dalej rozporządzenie z dnia 23.12.1994r.). Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1994 r., za pracę górniczą w kopalniach węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i w innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla tych kopalń, określoną w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz. U. z 1994r., nr 84, poz. 385 – dalej ustawa o zaopatrzeniu em. górników), uważa się okresy zatrudnienia na stanowiskach wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik nr 2 do rozporządzenia (załącznik nr 2 - wykaz stanowisk pracy, na których zatrudnienie na odkrywce w kopalniach węgla brunatnego oraz przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalni węgla brunatnego uważa się za pracę górniczą). Z kolei § 3 stanowi, że za okresy pracy pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu em. górników, uważa się okresy pracy na stanowiskach wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik nr 3 do rozporządzenia (załącznik nr 3 - wykaz stanowisk pracy, na których okresy pracy pod ziemią oraz w kopalniach

siarki i węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym). Pod poz. 7 w przedmiotowym wykazie ujęto pracę w kopalni węgla brunatnego rzemieślników zatrudnionych na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwalówkach, wykonujący prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń.

Wykaz stanowisk pracy, określony w ww. załączniku nr 3 do rozporządzenia z 1994 r., czyli stanowisk tzw. kwalifikowanej pracy górniczej, odnosi się wyłącznie do wykonywanych zadań górnika, jeżeli spełniają one kryteria miejsca wykonywania pracy i jej charakteru, określonego zgodnie z art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej. Za prace wymienione w załączniku nr 3 mogą więc być uznane tylko takie czynności wykonywane przez górnika, które są związane bezpośrednio z wykonywaniem czynności w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach porządkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych. Z kolei pojęcie „innych prac przodkowych” musi wiązać się z bezpośrednim i zasadniczym procesem produkcyjnym zakładu górniczego, polegającym na urobku i wydobywaniu kopalin (tak wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11.02.2010 r., I UK 236/09, LEX 585722 i z dnia 21.02.2012 r., I UK 295/11, OSNP 2013/304/38).

Podkreślić należy, że przepisy normujące nabywanie prawa do emerytury górniczej muszą być wykładane ściśle, a do oceny charakteru pracy górniczej, tym bardziej pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym, nie mogą służyć ani zakładowe wykazy stanowisk, ani też protokoły komisji weryfikacyjnej, kwalifikujące określone zatrudnienie, jako pracę górniczą zaliczaną w takim wymiarze (por. wyrok SN z dnia 8.01.2014 r., I BU 12/13, wyroki Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 28.06.2013 r., III AUa 1127/12, LEX 1369319, z dnia 14.03.2017 r., III AUa 965/16).

W przypadku sporu o kwalifikację danego stanowiska decydujące znaczenie dla uznania okresu zatrudnienia na tym stanowisku za pracę górniczą podlegającą zaliczeniu w wymiarze półtorakrotnym ma nie zatem nazwa stanowiska, lecz rodzaj faktycznie wykonywanej pracy (rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych) (tak: wyroki SN z dnia 18.03.2015 r., I UK 280/14, z dnia 2.06.2011 r., I UK 25/10 i z dnia 6.09.2011 r., I UK 70/11). Nie może tym samym o tym decydować wykaz stanowisk pracy sporządzony przez pracodawcę, ani zmiana kwalifikacji zajmowanego stanowiska pracy, dokonana przez komisję weryfikacyjną (tak: m.in. wyroki SN z dnia 22.04.2011 r., I UK 360/10, LEX nr 949021 i z dnia 6.09.2011 r., I UK 70/11, LEX nr 1102258 oraz postanowienie z dnia 19.01.2012 r., I UK 319/11, LEX nr 1215422), ani rozporządzenie wykonawcze, ani tym bardziej wewnętrzne zarządzenia pracodawcy, nie mogą przyznawać ubezpieczonym większych uprawnień, niż uczynił to ustawodawca, zaś wykładnia przepisów powołanego rozporządzenia z 1994 r. nie może zmieniać ani rozszerzać ustawowej definicji kwalifikowanej pracy górniczej. Innymi słowy, ocena pracy górniczej zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym powinna się koncentrować na jej ustawowych warunkach, tj. pojęciu tej pracy, a nie na samej nazwie stanowiska (tak: uzasadnienie wyroku SN z dnia 5.05.2011 r., I UK 382/10, LEX nr 863949).

Z uwagi na powyższe – ustalenie, że w spornym okresie praca górnicza ubezpieczonego miała ten kwalifikowany charakter, winno znaleźć oparcie w wynikach całego postępowania dowodowego.

Zdaniem Sądu Okręgowego, zachodzą podstawy do uznania w niniejszej sprawie, iż okresie 1października 2013 r. do 15 maja 2019 r. J. K. wykonywał pracę górniczą kwalifikującą do zastosowania przy ustalaniu wysokości emerytury przelicznika 1,8, a tut. Sąd nie znajduje podstaw do uznania zasadności zarzutów apelującego w tym zakresie.

Pozwany organ rentowy, kwestionując stanowisko Sądu I instancji, podniósł, że z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie wynika, aby odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze konserwacji, montażu i demontażu maszyn i urządzeń, natomiast jego głównym zadaniem było usuwanie awarii oraz dokonywaniem przeglądów i konserwacji urządzeń elektrycznych znajdujących się na koparkach węglowych i nadkładowych, co zdaniem apelującego nie mieści się w kategorii prac wymienionych załączniku nr 3 do rozporządzenia z 23 grudnia 1994 r. Ponadto według pozwanego organu rentowego odwołujący nie udowodnił, że pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bezpośrednio w przodku przy urabianiu i ładowaniu urobku czy przy innych pracach przodkowych. Apelujący zwrócił również uwagę,

że odwołujący nie wykonywał również prac przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, ponieważ ta część ww. przepisu odnosi się do kopalni węgla kamiennego, gdzie stosowane są obudowy korytarzy zapewniające stabilność i trwałość wyrobiska. Czynności odwołującego nie można zaliczyć także do prac przy montażu, likwidacji i transporcie maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych.

Zauważyć należy, że rację ma pozwany tylko w takim zakresie, iż przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej pracownikom kopalni węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym czas pracy górniczej na przodku tylko wówczas, gdy spełnia się łącznie następujące przesłanki: co do miejsca wykonywania pracy, co do rodzaju czynności i co do obsługi wskazanych w ustawie maszyn i urządzeń. Zdaniem Sądu Odwoławczego odwołujący właśnie spełnia wszystkie te przesłanki.

W ocenie Sądu Apelacyjnego przeprowadzone przez Sąd I instancji postępowanie dowodowe, w tym w szczególności zeznania świadków (t.j. D. D. czy D. T.) – potwierdzają w sposób nie budzący wątpliwości, że odwołujący w okresie tj. od 1 października 2013r. do 15 maja 2019r. zatrudniony był jako elektromonter, samodzielny elektromonter w Oddziale LE-1 tj. w oddziale utrzymania ruchu Odkrywek L., D., T. przy bieżącej konserwacji maszyn podstawowych - koparek nadkładowych i węglowych. Wykonywał swoją pracę wyłącznie na maszynach podstawowych tj. koparkach SChRs 900, SRS-1200, RS 560/2, w przodku bezpośrednio przy wydobywaniu urobku, utrzymując maszynę w należyтым stanie technicznym i w ruchu, wykonując przeważnie naprawy awaryjne koparek nadkładowych i węglowych tj. pracę o której mowa w art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej – w ilości dniówek wykazanych w przedłożonej ewidencji dniówek półtorakrotnych. Z zeznań świadków i odwołującego wynika, że zajmował się on bieżącą obsługą pod względem elektrycznym tj. utrzymywaniem w należyтым stanie technicznym wszystkich urządzeń elektrycznych zabudowanych na koparce, usuwaniem drobnych awarii koparki pracującej w przodku, która była w ciągłym ruchu.

W tym miejscu godzi się także zauważyć, że usuwanie awarii maszyny/koparki usytuowanej w przodku, wiąże się z dużym niebezpieczeństwem dla pracownika. Taki pracownik narażony jest na takie same niebezpieczeństwa, jak górnik pracujący bezpośrednio przy urabianiu kopaliny. Dlatego ustawodawca uznał, że tylko pracę w przodku bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach można zaliczyć do stażu pracy w wymiarze półtorakrotnym, a do wysokości emerytury w wymiarze 1,8. Wyższy przelicznik stosowany przy obliczaniu wysokości świadczenia za okresy pracy przodkowej, ma rekompensować pracę w trudnych warunkach i w zagrożeniu, które towarzyszą procesowi urabiania kopaliny.

Zauważyć należy, że przodek to wyrobisko, miejsce bezpośredniej pracy maszyn podstawowych i pomocniczych biorących udział w procesie produkcji (wydobywania). Judykatura niejednokrotnie zajmowała się pojęciem „pracy w przodku” w kopalniach węgla brunatnego. Zapatrywania na temat pojęcia „przodka” w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS, są spójne i utrwalone w jednolitej linii orzeczniczej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2012 r., I UK 295/11, OSNP 2013 nr 3-4, poz. 38, z dnia 18 marca 2015 r., I UK 280/14, LEX nr 1712808, z dnia 11 lutego 2010 r., I UK 236/09, LEX nr 585722, z dnia 22 kwietnia 2011 r., I UK 360/10, LEX nr 949021, z dnia 6 września 2011 r., I UK 70/11, LEX nr 1102258). Sąd Apelacyjny zapatrywania te podziela.

Wskazać zatem należy, iż praca odwołującego w okresie od 1 października 2013 r. do 15 maja 2019 r. odpowiadała definicji prac przodkowych, zawartej w art. 50d, ust. 1, pkt. 1, tj. dotyczyła innych prac przodkowych bezpośrednio związanych z urabianiem urobku i prac przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach. Z uwagi na przeznaczenie technologiczne maszyn konserwowanych i naprawianych przez odwołującego, praca odbywała się na terenie „przodka eksploatacyjnego”, czyli tej części wyrobiska eksploatacyjnego, w której urabia się węgiel brunatny i nadkład łącznie z kopalinami towarzyszącymi.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że jeśli wcześniej w okresie od 1 września 1995r. do 30 września 2013r. pracował na odkrywce w charakterze elektromontera w brygadzie remontowej, gdzie zajmował się przede wszystkim głównymi i kapitalnymi remontami koparek nadkładowych i węglowych, gdzie remont jednej maszyny trwał 30-40 dni roboczych, a kapitalny 60 dni, a zarówno odwołujący jak i przesłuchani w sprawie niniejszej świadkowie przyznali, że na czas

remontu głównego koparki były odsuwane na niewielką odległość od miejsca wydobycia kopalin i wówczas te naprawy nie odbywały się w przodku w znaczeniu art. 50d ust. 1 pkt. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Nie była to zatem praca świadczona „bezpośrednio” w przodku, ale w jego pobliżu, a dokonywane czynności nie polegały na obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu koparek i zwałowarek w trakcie urabiania, dlatego w ww. okresie nie doszło zatem tym bardziej do ziszczenia się kryterium „stałości” i „pełności” wymiaru czasu pracy. To jak wynika z materiału dowodowego charakter pracy odwołującego zmienił się od 1 października 2013r., stosowane nazewnictwo zajmowanego stanowiska, ustalone obowiązki w tym okresie, potwierdził odwołujący oraz świadkowie i były one zgodne z załączoną dokumentacją pracowniczą. Z powyższych dowodów wynika, że odwołujący w tym okresie tj. od 1 października 2013r. do 15 maja 2019r. zatrudniony był jako elektromonter, samodzielny elektromonter w Oddziale LE-1 tj. w oddziale utrzymania ruchu Odkrywek L., D., T. przy bieżącej konserwacji maszyn podstawowych - koparek nadkładowych i węglowych.

W powyższym kontekście błędny okazał się zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. oraz błędu w ustaleniach faktycznych. Sąd Okręgowy wskazał, które dowody stanowiły podstawę ustalenia stanu faktycznego, którym z nich dał wiarę i z jakich przyczyn. W sposób logiczny przedstawił tok rozumowania prowadzący do wniosków stanowiących podstawę rozstrzygnięcia i nie przekroczył przy tym zasady swobodnej oceny dowodów. Wskazał, które z przytoczonych faktów miały dla sprawy istotne znaczenie.

Słusznie bowiem, na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie, Sąd I instancji uznał, iż odwołujący w okresie 1 października 2013 r. do 15 maja 2019r. – stale i w pełnym wymiarze czasu pracy – prace rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku, zajmując się obsługą, naprawą i konserwacją maszyn znajdujących się na/w przodku. Odwołujący, zatem - stosownie do art. 50d ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej - wykonywał prace odpowiadającą stanowisku w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych. Rzeczywiście wykonywana przez odwołującego praca w spornym okresie określona jest w treści załącznika nr 3 do rozporządzenia z dnia 23.12.1994 r. (III pkt 7 załącznika nr 3), tj. praca rzemieślnika zatrudnionego na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach, wykonujący prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń. Powyższe oznacza, że sporny okres zatrudnienia (tj. od 1 października 2013 r. do 15 maja 2019r. – zaskarżony w apelacji) odwołującego można zaliczyć zarówno do stażu pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym, a tym samym - do wysokości emerytury z przelicznikiem 1,8.

Reasumując powyższe rozważania, wskazać należy, iż chybionym okazał się zatem zarzut naruszenia prawa materialnego tj. art. 51 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 50d ust 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W tym stanie rzeczy Sąd I instancji prawidłowo ustalił, iż odwołujący ma prawo do zaliczenia okresu pracy od 1 października 2013 r. do 15 maja 2019 r. z zastosowaniem przelicznika 1,8 przy ustalaniu emerytury górniczej.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego, jako pozbawioną uzasadnionych podstaw – punkt 1 wyroku.

O kosztach postępowania Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Mając powyższe na względzie, tytułem zwrotu kosztów procesu (kosztów zastępstwa procesowego) zasądono od organu rentowego na rzecz odwołującego kwotę 240 zł – punkt 2 wyroku.

sędzia Marta Sawińska